

یقین به دستور خدا

قسمت دوم

■ اثبات شد که برای عمل به دستور خدا نیازی به دلیل نیست و فقط قرآن برای دریافت دستور خداوند کافی نیست و به احادیث نیز نیازمندیم. اما با توجه به جعل حدیث در طول تاریخ اسلام، چگونه می توان حدیث صحیح را شناخت.

لزوم مراجعه به کارشناس ما در تمام اموری که در زندگی روزمره به وجود می آید به کارشناس مربوطه مراجعه می نماییم. برای مثال هیچ گاه برای تعمیر لوازم برقی به خیاطی نمی رویم. این تخصصی بودن تا حدی مهم است که اگر کسی در رشته ای بهترین عالم هم باشد اظهار نظر وی در رشته دیگر، علمی نخواهد بود. به عنوان مثال اگر بزرگ ترین فیزیکدان جهان در خصوص شیمی نظریه بدهد همگان کارش را تقبیح خواهند کرد. مگر آن که وی به همان اندازه که در فیزیک مهارت دارد در شیمی هم مهارت داشته باشد.

اما متأسفانه وقتی به حوزه دین می رسیم که مهم ترین بحث علمی است و با آخرت ما در ارتباط است، اصل مراجعه به کارشناس فراموش شده و همگان خود را کارشناس دانسته و به اظهار نظر می پردازند. در حالی که یک عالم دینی که می خواهد حکمی را بیان کند باید در چند رشته از علوم متبحر باشد و این تبحر نیاز به سالیان دراز تحقیق و تفحص و مطالعه و کار علمی در حوزه علوم دینی دارد.

به ویژه باید نسبت به قرآن شناخت زیادی داشته باشد و محتوای روایات را با قرآن بسنجد زیرا روایتی که با قرآن مخالف باشد، به یقین جعلی است. امام صادق علیه السلام فرمود: «هر موضوعی باید به قرآن و سنت ارجاع شود و هر حدیثی که موافق قرآن نباشد دروغی است خوش نما»^(۱). پس همان گونه که برای کارهای مختلف روزمره به کارشناس آن مراجعه می نماییم باید برای دین هم به کارشناس مراجعه کنیم.

بر اساس آنچه که از آیات و احادیث معتبر و متواتر به ما رسیده است، ما موظفیم در موضوع علوم دینی به عالمان وارسته مراجعه نماییم و آنچه آنان به عنوان دستور خداوند یافتند و به ما اعلام نمودند قابل اجرا بوده و در قیامت مأجور و معذور خواهیم بود. خداوند در قرآن کریم می فرماید:

«و چون به آنان خبری از امن یا ناامنی برسد آن را پخش می کنند، و حال آن که اگر آن را به پیامبر و اولیای امر خود ارجاع می دادند قطعاً کسانی از آنان که می توانند آن را استنباط کنند [صدق و کذب] آن را می فهمیدند، و اگر فضل و رحمت خدا بر شما نبود مسلماً جز شمار اندکی، همه از شیطان پیروی می کردید» (نساء/۸۳)

حضرت ولی عصر ترواحنا فدها در پاسخ به پرسش های اسحاق بن یعقوب به خط مبارکشان نوشتند: «در رویدادهایی که اتفاق می افتد به راویان حدیث ما مراجعه کنید زیرا آن ها حجت من بر شما و من حجت خدا بر آنان هستیم»^(۲).

در نتیجه: «درست است که دست جاعلان به سوی احادیث اسلامی دراز شده و با انگیزه های مختلفی به آشفته ساختن احادیث پرداختند، ولی چنان نیست که احادیث صحیح و مجعول و مشکوک ضوابطی نداشته باشد، و نتوان آن ها را از هم جدا ساخت؛ بلکه با توجه به علم رجال و علم حدیث و... این کار کاملاً ممکن است».

پی نوشت:

۱- الکافی (ط - الإسلامیة) ج ۱ ص ۶۹

۲- الاحتجاج، ج ۲ ص ۴۶۹

در شماره بعد به این مطلب خواهیم پرداخت که برداشت از آیات و روایات بدون تخصص باعث گمراهی خواهد بود.